

Atmintinė tėvams

Kas yra leukemija?

Leukemija (arba kraujo vėžys) yra piktybinė kraujo liga, kai kraujo ląstelės pradeda nepaliaujamai daugintis ir plinta po visą organizmą. Piktybinių kraujo ląstelių, vadinamų blastais, daugiausia randama kaulų čiulpuose, kur gaminamas kraujas. Besidaugindami blastai sutrikdo normalių ląstelių (eritrocitų, trombocitų ir leukocitų) vystymąsi. Dėl didelio blastų kiekio pradeda didėti limfiniai mazgai, kepenys, blužnis.

Kokie yra leukemijų tipai?

Dažniausi vaikų leukemijos tipai yra limfoidinė ir mieloidinė. Pagal ligos požymių atsiradimo laiką leukemijos skirstomos į ūmias (vystosi greitai) ir lėtines (vystosi lėtai). Vaikams būdingos ūmios leukemijos, kurios vystosi greitai, t.y. nuo kelių savaičių iki kelių mėnesių. Limfoidinė leukemija yra 4–5 kartus dažnesnė už mieloidinę. Ligos tipas nustatomas tiriant blastus imunologinėje laboratorijoje (tyrimas vadinamas imunofenotipavimu). Taip pat atliekami genetiniai blastų tyrimai, kurie svarbūs gydymui parinkti.

Kokie yra leukemijos simptomai?

Leukemijos simptomai priklauso nuo blastų kiekio kraujyje ir kur jie linkę kauptis organizme. Labai retais atvejais vaikas gali nejusti jokių ligos simptomų, o diagnozė gali būti nustatyta atsitiktinai atliekant kraujo tyrimą. Leukemijos simptomai gali būti:

- padidėję limfmazgiai (ypač kaklo ar pažastų);
- nepaaiškinamas karščiavimas;
- naktinis prakaitavimas;
- dažnos infekcijos;
- bendras silpnumas;
- lengvai atsirandančios mėlynės, galimi kraujavimai;
- padidėjusi pilvo apimtis;
- nepaaiškinamas svorio kritimas;
- kaulų ir sąnarių skausmai.

Yra daug kitų būklių, ne tik leukemija, kurios gali sukelti šiuos simptomus. Jei yra juntamas bent vienas iš jų, būtina pasikonsultuoti su gydytoju.

Kaip diagnozuojama leukemija?

Atliekami įvairūs tyrimai:

- fizinis ištyrimas;
- bendras kraujo tyrimas;
- kaulų čiulpų aspiracinė biopsija (punkcija atliekama specialia adata narkozės metu. Įdūrus į klubakaulį, švirkštu paimama 1–1,5 ml kaulų čiulpų, paruošiami tepinėliai);
- kaulų čiulpų mėginio tyrimas mikroskopu.

Tik išsamiai ištyrus ligonį, formuluojama ligos diagnozė, ligonis priskiriamas didesnei ar mažesnei rizikos grupei.

Gydymo galimybės

Sergantiems leukemija priežiūrą ir gydymą teikia sveikatos priežiūros specialistų komanda, vadinama daugiadalyke komanda.

Leukemijos gydymas priklauso nuo rizikos grupės, simptomų sunkumo ir bendros paciento būklės. Pagrindinis gydymas yra chemoterapija. Kartais gali būti skiriama radioterapija ir (ar) taikinių terapija. Kai kuriems pacientams atliekama kaulų čiulpų transplantacija.

Atliekami moksliniai tyrimai, siekiant surasti naujų būdų, kaip diagnozuoti ir gydyti įvairių tipų onkologines ligas. Kai kuriems asmenims gali būti pasiūlyta dalyvauti klinikiniame tyrime naujiems gydymo būdams išbandyti.

Leukemija nėra paveldima ar užkrečiama, beveik 90 proc. sergančiųjų pasveiksta.

Vaikų ligoninės Vaikų onkohematologijos centro inf.